

ZALECENIA

ZALECENIE KOMISJI (UE) 2020/2243

z dnia 22 grudnia 2020 r.

w sprawie skoordynowanego podejścia do podróży i transportu w odpowiedzi na wariant SARS-COV-2 zaobserwowany w Zjednoczonym Królestwie

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 292,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Dnia 13 października 2020 r. Rada przyjęła zalecenie 2020/1475 w sprawie skoordynowanego podejścia do ograniczania swobodnego przepływu w odpowiedzi na pandemię COVID-19 ⁽¹⁾.
- (2) Celem zalecenia (UE) 2020/1475 jest zapewnienie większej koordynacji między państwami członkowskimi w kontekście przyjęcia na szczeblu krajowym środków ograniczających swobodny przepływ ze względu na zdrowie publiczne. Zalecenie to zapewnia niezbędne ramy koordynujące przyjęcie szczególnych środków mających na celu powstrzymanie rozprzestrzeniania się COVID-19, które muszą być proporcjonalne i niedyskryminujące. Zawarto w nim na przykład informacje o tym, jakie środki można stosować wobec podróżnych przybywających z obszaru wysokiego ryzyka, oraz o niezbędnych wyjątkach od stosowania wszelkich takich środków. Ponadto wymaga się w nim terminowego dostarczania ogółowi społeczeństwa aktualnych informacji na temat nowo wprowadzonych środków.
- (3) Zalecenie (UE) 2020/1475 skierowane jest do wszystkich państw członkowskich. W okresie przejściowym, o którym mowa w art. 126 Umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej ⁽²⁾, oraz zgodnie z art. 127 tej umowy prawo Unii, w tym zalecenie (UE) 2020/1475, nadal ma zastosowanie do Zjednoczonego Królestwa. W okresie przejściowym obywateli Zjednoczonego Królestwa należy uznawać za obywateli UE, a rezydentów Zjednoczonego Królestwa za rezydentów Unii, w szczególności do celów korzystania ze swobody przemieszczania się na mocy prawa Unii oraz do celów wspomnianego zalecenia.
- (4) W 2020 r. Komisja przyjęła szereg wytycznych dotyczących uprzywilejowanych korytarzy, w tym komunikat z dnia 28 października 2020 r. w sprawie unowocześnienia koncepcji uprzywilejowanych korytarzy w celu objęcia nią nie tylko towarowego transportu drogowego, ale również kolejowego, wodnego i lotniczego, aby zapewnić dalsze funkcjonowanie podstawowych łańcuchów dostaw i uniknąć zakłóceń logistyki transportu towarowego w UE podczas drugiej fali pandemii.
- (5) W dniu 30 czerwca 2020 r. Rada przyjęła zalecenie (UE) 2020/912 ⁽³⁾ w sprawie tymczasowego ograniczenia innych niż niezbędne podróży do UE oraz ewentualnego zniesienia takiego ograniczenia, w którym przyjęła wspólne podejście do tymczasowego ograniczania podróży innych niż niezbędne do UE, uzgodnione przez szefów państw lub rządów UE w dniu 17 marca 2020 r. oraz stopniowego znoszenia takiego ograniczenia.
- (6) Zalecenie (UE) 2020/912 ma dwa załączniki: załącznik I, który zawiera wykaz państw trzecich, których rezydentów nie powinno dotyczyć tymczasowe ograniczenie na granicach zewnętrznych dotyczące innych niż niezbędne podróży do UE, oraz załącznik II, który zawiera wykaz szczególnych kategorii osób podróżujących w związku z koniecznością lub wykonujących niezbędną funkcję.

⁽¹⁾ Dz.U. L 337 z 14.10.2020, s. 3.

⁽²⁾ Dz.U. L 29 z 31.1.2020, s. 7.

⁽³⁾ Zalecenie Rady (UE) 2020/912 z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie tymczasowego ograniczenia innych niż niezbędne podróży do UE oraz ewentualnego zniesienia takiego ograniczenia (Dz.U. L 208 I z 1.7.2020, s. 1).

- (7) Po upływie okresu przejściowego, o którym mowa w art. 126 Umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej⁽⁴⁾, do celów zalecenia (UE) 2020/912 Zjednoczone Królestwo uznaje się za państwo trzecie. O ile nie zostanie podjęta decyzja o dodaniu Zjednoczonego Królestwa do wykazu państw trzecich w załączniku I do wspomnianego zalecenia lub o ile Unia Europejska i Zjednoczone Królestwo nie uzgodnią z wyprzedzeniem inaczej, od dnia 1 stycznia 2021 r. podróże inne niż niezbędne ze Zjednoczonego Królestwa do Unii Europejskiej nie będą możliwe. Jednocześnie po dniu 1 stycznia 2021 r. obywatele UE mieszkający w Zjednoczonym Królestwie powinni nadal korzystać z przepisów i zabezpieczeń przewidzianych w pkt 5 lit. a) zalecenia Rady (UE) 2020/912.
- (8) W ciągu ostatnich kilku tygodni Zjednoczone Królestwo doświadczyło gwałtownego wzrostu liczby przypadków COVID-19 w południowo-wschodniej Anglii, co doprowadziło do intensyfikacji badań epidemiologicznych i wirusologicznych. Analiza danych dotyczących sekwencji genomu wirusa wykazała, że dużą część przypadków spowodował nowy wariant SARS-CoV-2, zdefiniowany przez obecność licznych mutacji genu kodującego białko szczytowe oraz mutacji w innych regionach genomowych. Mimo że wiadomo, że wirusy ulegają ciągłym zmianom poprzez mutacje prowadzące do pojawienia się nowych wariantów, i że takie mutacje są spodziewane, wstępna analiza przeprowadzona w Zjednoczonym Królestwie wskazuje, że ten wariant jest znacznie bardziej zaraźliwy niż wcześniejsze – szacunkowa zdolność przenoszenia się jest w tym wypadku większa nawet o 70 %. W tej chwili nic nie wskazuje na to, by choroba związana z nowym wariantem wirusa miała poważniejszy przebieg.
- (9) Nowy wariant pojawił się w okresie tradycyjnego nasilenia kontaktów rodzinnych i społecznych. W odpowiedzi na ten rozwój sytuacji w dniu 19 grudnia 2020 r. rząd Zjednoczonego Królestwa ogłosił ostrzejsze ograniczenia dla dużych części południowo-wschodniej Anglii, w tym zalecenie, by nie podróżować do tych obszarów ani z nich nie wyjeżdżać oraz by osoby przebywające na tych obszarach nie podróżowały za granicę, z wyjątkiem ograniczonych przypadków.
- (10) Kilka przypadków zachorowań spowodowanych przez nowy wariant wirusa zgłosiły do tej pory Belgia, Dania, Włochy i Niemcy. Inne państwa, które zgłosiły takie przypadki, to Islandia i Australia. Chociaż jest prawdopodobne, że wariant ten jest już rozpowszechniony w innych państwach członkowskich UE, potrzebne są dalsze badania epidemiologiczne i wirusologiczne w celu określenia obecnego zakresu rozprzestrzenienia się tego szczepu w UE.
- (11) W świetle ryzyka dalszego przywozu tego wariantu wirusa, co pociąga za sobą konsekwencje w postaci większej liczby przypadków, a tym samym hospitalizacji, w oczekiwaniu na uzgodnienie wspólnego podejścia państwa członkowskie wprowadziły tymczasowe środki ostrożności w odniesieniu do podróży ze Zjednoczonego Królestwa. Jeżeli państwo członkowskie, w szczególnym kontekście sytuacji między UE a Zjednoczonym Królestwem i w najbliższych dniach, będzie wymagało od pracowników transportu poddawania się szybkim testom antygenowym, nie powinno to prowadzić do zakłóceń w transporcie. W UE koncepcja uprzywilejowanych korytarzy nadal będzie miała zasadnicze znaczenie.
- (12) Na posiedzeniu dotyczącym zintegrowanych uzgodnień UE dotyczących reagowania na szczyblu politycznym w sytuacjach kryzysowych (IPCR) w dniu 21 grudnia 2020 r. wiele państw członkowskich wezwało do przyjęcia skoordynowanego podejścia,

ZALECA, co następuje:

1. Do końca okresu przejściowego przewidzianego w art. 126 Umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, czyli do dnia 31 grudnia 2020 r., państwa członkowskie powinny nadal stosować przy przyjmowaniu środków ograniczających swobodny przepływ osób ze Zjednoczonego Królestwa do Unii Europejskiej zasady i mechanizmy określone w zaleceniu (UE) 2020/1475.

Zgodnie z pkt 17 zalecenia (UE) 2020/1475 państwa członkowskie zasadniczo nie powinny odmawiać wjazdu osobom podróżującym z innych państw członkowskich lub – w okresie przejściowym – ze Zjednoczonego Królestwa.

⁽⁴⁾ Zob. przypis 2.

2. W szczególności wszystkie państwa członkowskie powinny wdrożyć pkt 19–21 zalecenia (UE) 2020/1475 dotyczące wspólnych ram dotyczących ewentualnych środków w odniesieniu do podróży przybywających z obszarów podwyższonego ryzyka. Zgodnie z zasadą ostrożności państwa członkowskie powinny zniechęcać do wszelkich podróży innych niż niezbędne do i ze Zjednoczonego Królestwa aż do odwołania. Zgodnie z zaleceniem (UE) 2020/1475 następujące grupy powinny być jednak zwolnione z dalszych tymczasowych ograniczeń, pod warunkiem poddania się przez te osoby testowi RT-PCR lub – alternatywnie – szybkiemu testowi antygenowemu w ciągu 72 godzin przed wyjazdem, lub odbycia dziesięciodniowej kwarantanny i poddania się testowi RT-PCR w dziesiątym dniu i uzyskania ujemnego wyniku testu:
 - a) obywatele Unii w rozumieniu art. 20 ust. 1 TFUE oraz obywatele państw trzecich, którzy na mocy porozumień między Unią i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a tymi państwami trzecimi, z drugiej strony, korzystają z prawa do swobodnego przemieszczania się równoważnego prawu obywateli Unii, podróżujący do swojego państwa członkowskiego lub do państwa, którego dana osoba jest obywatelem;
 - b) obywatele Unii w rozumieniu art. 20 ust. 1 TFUE, obywatele państw trzecich, którzy na mocy porozumień między Unią i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a tymi państwami trzecimi, z drugiej strony, korzystają z prawa do swobodnego przemieszczania się równoważnego prawu obywateli Unii, a także obywatele Zjednoczonego Królestwa, podróżujący do swojego państwa członkowskiego lub do kraju zamieszkania;
 - c) obywatele państw trzecich, którzy są rezydentami długoterminowymi na mocy dyrektywy w sprawie pobytu długoterminowego, osoby, których prawo pobytu wynika z innych dyrektyw UE lub z prawa krajowego lub które posiadają krajowe wize długoterminowe, podróżujący do swojego państwa członkowskiego zamieszkania;
 - d) członkowie rodziny osób, o których mowa w lit. a)–c).
3. Od osób podróżujących wykonujących niezbędną funkcję lub realizujących niezbędną potrzebę, jak określono w pkt 19 zalecenia (UE) 2020/1475, z wyjątkiem pracowników transportu, należy wymagać poddania się testowi RT-PCR lub – alternatywnie – szybkiemu testowi antygenowemu w ciągu 72 godzin przed wyjazdem, ale nie należy wymagać od nich poddania się kwarantannie podczas wykonywania tej niezbędnej funkcji.
4. Należy ułatwić tranzyt pasażerów, zwłaszcza osób realizujących niezbędne podróże, bez kwarantanny. Jeżeli na potrzeby tranzytu wymagany jest ujemny wynik testu RT-PCR, należy poinformować osobę podróżującą o tym wymogu przed rozpoczęciem przez nią podróży lub zaoferować jej przeprowadzenie testu podczas przesiadki, bez zbędnej zwłoki.
5. Ze względu na konieczność zapewnienia transportu osobom objętym wymienionymi powyżej kategoriami, należy znieść zakazy realizacji usług transportowych, takie jak zakaz lotów lub przewozów kolejowych ⁽⁵⁾.
6. Z wszelkich zakazów podróży przez wszelkie granice powinni być zwolnieni pracownicy transportu, w tym kierowcy ciężarówek i pociągów, załogi żeglugi śródlądowej oraz załogi samolotów. Podobnie należy ułatwić podróże oraz tranzyt marynarzom. Pracownicy transportu oraz marynarze powinni być zwolnieni z wymogu wykonywania testów i odbywania kwarantanny, jeżeli przekraczają granicę w celu dotarcia do statku, pojazdu lub samolotu bądź powracają ze statku, pojazdu lub samolotu, ale powinni przestrzegać ogólnych środków ochrony i utrzymywania dystansu fizycznego, które są stosowane lokalnie. Jeżeli państwo członkowskie, w szczególnym kontekście sytuacji między UE a Zjednoczonym Królestwem i w najbliższych dniach, będzie wymagało od pracowników transportu poddawania się szybkim testom antygenowym, nie powinno to prowadzić do zakłóceń w transporcie. Należy również utrzymać łączalność na potrzeby niezbędnych podróży, w tym powrotu do domu obywateli i rezydentów, przy jednoczesnym przestrzeganiu odpowiednich środków ostrożności.
7. Należy ponadto kontynuować nieprzerwany przepływ towarów, zgodnie z komunikatem w sprawie uprzywilejowanych korytarzy i lotniczego transportu towarowego ⁽⁶⁾, m.in. w celu zapewnienia szybkiego rozprowadzenia szczepionek przeciwko COVID-19 i dostaw o charakterze pomocniczym.

⁽⁵⁾ Przypomina się, że w każdym wypadku rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1008/2008 (Dz.U. L 293 z 31.10.2008, s. 3) bardzo ściśle ogranicza możliwość zakazania przez państwa członkowskie lotów, zob. art. 21, a także art. 21a (obowiązuje do dnia 31 grudnia 2020 r.).

⁽⁶⁾ Komunikat Komisji Europejskiej – Wytyczne: Ułatwianie operacji lotniczego transportu towarowego w trakcie epidemii COVID-19, C/2020/2010 (Dz.U. C 100 I z 27.3.2020, s. 1).

8. Wszelkie nowe środki wprowadzane przez państwa członkowskie w odniesieniu do Zjednoczonego Królestwa powinny wyraźnie stwierdzać, że wygasają w dniu zakończenia okresu przejściowego, tj. w dniu 31 grudnia 2020 r.
9. Państwa członkowskie powinny zapewnić ogółowi społeczeństwa szybkie, aktualne i obszerne informacje za pośrednictwem wszystkich dostępnych kanałów komunikacji.
10. Organy ds. zdrowia publicznego i laboratoria państw członkowskich, przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych, powinny:
 - a) Zwiększyć wysiłki w zakresie sekwencjonowania i w odpowiednim czasie analizować izolaty wirusa, aby szybko identyfikować przypadki nowego wariantu, w szczególności izolaty wirusa od osób, które niedawno odwiedziły kraje, w których wariant ten występuje, lub mają z nimi powiązanie.
 - b) Niezwłocznie identyfikować przypadki osób, które w ciągu ostatnich 14 dni podróżowały do Zjednoczonego Królestwa lub przyjechały ze Zjednoczonego Królestwa, aby poddać je testowi RT-PCR, izolacji i rozszerzonemu ustalaniu kontaktów zakaźnych. Izolaty wirusa z takich przypadków powinny być sekwencjonowane w odpowiednim czasie, aby identyfikować przypadki nowego wariantu.
 - c) Niezwłocznie identyfikować przypadki osób, które są bliskimi kontaktami osoby będącej potwierdzonym przypadkiem nowego wariantu lub osoby mającej historię podróży do Zjednoczonego Królestwa, aby poddać je badaniu, izolacji i ustalaniu ich kontaktów oraz powstrzymać rozprzestrzenianie się nowego wariantu. Izolaty wirusa z takich przypadków powinny być sekwencjonowane w odpowiednim czasie, aby identyfikować przypadki nowego wariantu.
11. Od dnia 1 stycznia 2021 r. państwa członkowskie będą stosowały zalecenie (UE) 2020/912 w sprawie tymczasowego ograniczenia innych niż niezbędne podróży do UE oraz ewentualnego zniesienia takiego ograniczenia ⁽⁷⁾ w odniesieniu do obywateli Zjednoczonego Królestwa i innych obywateli państw trzecich mieszkających w Zjednoczonym Królestwie, którzy do końca okresu przejściowego korzystali z prawa do swobodnego przemieszczania się na mocy prawa Unii. Oznacza to, że dopóki Zjednoczone Królestwo nie zostanie umieszczone w wykazie w załączniku I do tego zalecenia, ze Zjednoczonego Królestwa do strefy Schengen odbywać się mogą wyłącznie niezbędne podróże.
12. Zgodnie z pkt 5 zalecenia (UE) 2020/912 następujące kategorie osób powinny być zwolnione z ograniczeń podróżowania, niezależnie od celu podróży, pod warunkiem że w ciągu 72 godzin przed wyjazdem poddadzą się testowi RT-PCR lub – alternatywnie – szybkiemu testowi antygenowemu lub odbędą dziesięciodniową kwarantannę i w dziesiątym dniu przejdą test RT-PCR z wynikiem ujemnym:
 - a) obywatele Unii Europejskiej w rozumieniu art. 20 ust. 1 TFUE oraz obywatele państw trzecich, którzy na mocy porozumień między Unią i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a tymi państwami trzecimi, z drugiej strony, korzystają z prawa do swobodnego przemieszczania się równoważnego prawu obywateli Unii, a także członkowie ich rodzin;
 - b) obywatele państw trzecich, którzy są rezydentami długoterminowymi na mocy dyrektywy w sprawie pobytu długoterminowego ⁽⁸⁾, osoby, których prawo pobytu wynika z innych dyrektyw UE lub z prawa krajowego lub które posiadają krajowe wizy długoterminowe, a także członkowie ich rodzin. Powinno to również obejmować osoby, których prawo pobytu w UE wynika z umowy o wystąpieniu.
13. Obywatele Zjednoczonego Królestwa, którzy nie zamieszkują legalnie w UE, nie są objęci wyjątkiem przewidzianym w pkt 5 lit. b) zalecenia (UE) 2020/912 od dnia 1 stycznia 2021 r. Oznacza to, że obywatele Zjednoczonego Królestwa, którzy nie są chronieni umową o wystąpieniu ani nie zamieszkują legalnie w Unii ani nie są członkami rodziny obywateli Unii, nie mogą powoływać się na pkt 5 lit. b) zalecenia (UE) 2020/912. Tacy obywatele Zjednoczonego Królestwa mogą jednak być objęci wyjątkiem dotyczącym niezbędnej podróży (niezbędna funkcja lub konieczność), takim jak określone w załączniku II do zalecenia (UE) 2020/912.

⁽⁷⁾ Zob. przypis 3.

⁽⁸⁾ Dyrektywa Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotycząca statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi (Dz.U. L 16 z 23.1.2004, s. 44).

14. Państwa członkowskie i państwa stowarzyszone w ramach Schengen powinny podejmować wszelkie działania w sposób skoordynowany i spójny oraz jak najszybciej informować Komisję i pozostałe państwa członkowskie o wszelkich zastosowanych środkach. Powinny informować o wszelkich przyszłych środkach przed ich wejściem w życie. Ograniczenia przewozów lotniczych muszą być notyfikowane zgodnie z art. 21 i 21a rozporządzenia (WE) nr 1008/2008.

Sporządzono w Brukseli dnia 22 grudnia 2020 r.

W imieniu Komisji
Ylva JOHANSSON
Członek Komisji
